

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»

18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03.

Кафедра ділової іноземної мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ В.І. Іщенко
(підпис)

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Комунікативні стратегії німецької мови»

з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти

Освітня програма / спеціалізація	Філологія 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська <i>(код і назва)</i>
Спеціальність	035 Філологія <i>(код і назва)</i>
Галузь знань	03 Гуманітарні науки <i>(код і назва)</i>
Ступінь вищої освіти	Магістр

Полтава 2019 рік

Укладач програми:

Кобзар О.І., д. філол. н., проф. кафедри ділової іноземної мови Полтавського університету економіки і торгівлі.

Робоча програма схвалена та
рекомендована до використання в
освітньому процесі на засіданні кафедри
ділової іноземної мови Протокол засідання
кафедри від 15 травня 2019 р., № 10

Завідувач кафедри _____ доц. Іщенко.В.Л.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

спеціальності «Філологія» ступеня магістр

д.ф.н., _____ О. І. Кобзар

(підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	7
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	8
Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	11
Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	15
Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації	..16

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни
«Комунікативні стратегії німецької мови»

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки: після вивчення навчальних дисциплін: - «Основи теорії мовної комунікації» - «Практичний курс другої іноземної мови і перекладу»
2. Кількість кредитів за ЄКТС 6.
3. Кількість модулів 4
4. Обов'язкова (варіативна) у відповідності до навчального плану (<i>вказати</i>) обов'язкова
5. Курс - 1
6. Семестр – 1-2
7. Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр 90, 2 семестр 90.
- лекції: 1 семестр 4, 2 семестр 2.
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр 32, 2 семестр 34.
- самостійна робота: 1 семестр 54, 2 семестр 54.
- вид підсумкового контролю: 1 семестр: ПМК (залік), 2 семестр: ПМК (екзамен)

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії німецької мови» є отримання майбутніми фахівцями мовних знань і мовленнєвих навичок до рівня практично вільного коректного використання німецької мови у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського і професійного життя, поглиблення міжкультурної компетенції студентів, підготовка до іспиту на підтвердження мовного рівня..

Завдання курсу:

- підвищити ефективність комунікації студентів німецькою мовою за рахунок певних лексичних та комунікативних вправ;
- розвинути лінгвістичну і навчально-стратегічну компетенції студентів у межах практичного курсу;
- удосконалити прагматичні компетенції в усіх п'яти видах мовленнєвої діяльності студентів (аудіювання, читання, говоріння, письмо, медіація);
- сприяти розвитку міжкультурної компетенції студентів через їх мотивацію до вивчення різних аспектів соціального і культурного життя німецькомовних країн, а також основ комунікативної лінгвістики і теорії міжкультурної комунікації.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1	здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел,	Знати, розуміти і вміти застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного

		здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі
2	уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми,	вміти оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення,
3	здатність працювати в команді та автономно,	
4	здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій,	
5	навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	
6	здатність діяти соціально відповідально та свідомо	
7	здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності),	Вміти створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів, планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.
8	здатність генерувати нові ідеї (креативність);	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
9	здатність до набуття білінгвістичних знань та навичок говоріння на рівні новітніх лінгво-психологічних досягнень,	знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення та базові поняття з теорії комунікативних стратегій німецької мови,
10	здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з іншомовних джерел,	Знати і вміти шукати, опрацювати та аналізувати інформації з іншомовних джерел
11	володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та вміння спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату,	здійснювати ефективну і стилістично доречну комунікацію на теми загального, наукового і науково-професійного характеру, демонструючи високий рівень володіння фонетико-

		фонологічними, граматичними, лексичними і синтаксичними мовними вміннями;
12	уміння спілкуватися іноземною мовою з використання інформаційних і комунікаційних технологій в команді та автономно	уміти самостійно розширювати і поглиблювати власну комунікативну компетенцію в міжкультурній комунікації;
13	здатність до використання набутих мовних знань і мовленнєвих навичок на іспиті на підтвердження мовного рівня,	володіти упевненими навичками усної та письмової інтеракції, рецепції, продукції та перекладу різних видів і жанрів текстів в межах тематики, передбаченої навчальною програмою
14	вміння вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.	Знати і вміти вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

Навчальна дисципліна є обов'язковою/вибірковою (вибрати потрібне)

Форма підсумкового контролю знань: екзамен.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії німецької мови» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» освітня програма «Філологія», затвердженої наказом по університету від «22» березня 2019 р., № 60-Н.

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
MODUL 1. KOMMUNIKATIVE STRATEGIEN DER DEUTSCHEN SPRACHE			
<i>Vorlesung 1.</i> Grundbegriffe der Kommunikation	<i>Thema 1.</i> Lexikalischer Bestandteil der Kommunikation.	Schriftliche Bearbeitung der Fragen der Kommunikationstheorie:	1,8,9,11
Kommunikation als Austausch oder die Übertragung von Informationen.	<i>Thema 2.</i> Grammatischer Bestandteil der Kommunikation	Was ist ein Gespräch? Was ist eine Nachricht?	1,8,9,11
„Information“ als Bezeichnung für Wissen, Erkenntnis, Erfahrung oder Empathie.	<i>Thema 3.</i> Grammatische Kompetenzen für Prüfung Goethe-Zertifikat B2	Wie lässt sich Kommunikation effektiv gestalten?	3,4,5,6,7
„Austausch“ als ein gegenseitiges Geben und Nehmen;	<i>Thema 4.</i> Beispielttest 1. Grammatik- und Lexik Training. Erfüllung der lexikalisch - grammatischen Übungen.	Textbearbeitung	3,4,5,6,7
MODUL 2. KOMMUNIKATIVE STRATEGIEN BEIM LESEN			
<i>Vorlesung 2.</i> Was ist Prüfung Goethe-Zertifikat B2. Wozu dient das Zertifikat. Die Bestandteile der Prüfung. Was und wie wird geprüft. Voraussetzungen und Herausforderungen.	<i>Thema 5.</i> Lexikalische Kompetenzen für Prüfung Goethe-Zertifikat B2	Aneignung der aktiven Wortschätze zu den vorgegebenen Themen bearbeiten	1,8,9,11
Hauptinformation entnehmen und	<i>Thema 6.</i>	Strategien zur Textanalyse	1,8,9,11

Stichwörter notieren. Strategien zur Textanalyse.	Leseverstehen	notieren	
Texten gezielt Information entnehmen. Hauptsachen und Einzelheiten verstehen.	<i>Thema 7.</i> Beispieltest Leseverstehen	Weitere Beispielteste Leseverstehen aus dem Testbuch machen	3,4,5,6,7
Gehörten Texten gezielt Information entnehmen.	<i>Thema 8.</i> Hörverstehen. Beispieltest Hörverstehen	Fragen zu den gehörten Texten beantworten. Aufgabe ergänzen. Fragen zu den gehörten Texten beantworten.	3,4,5,6,7
MODUL 3. KOMMUNIKATIVE STRATEGIEN BEIM SCHREIBEN			
Vorlesung 3. Schriftliche Prüfung Goethe-Zertifikat B2. Die Bestandteile der Prüfung. Was und wie wird geprüft.	<i>Thema 9.</i> Schriftlicher Ausdruck.	Eine zusammenhängende schriftliche Reaktion auf einen Artikel zu verfassen.	3,4,5,6,7
Die Empfehlungen zum schriftlichen Ausdruck.	<i>Thema 10.</i> Fehler in einem kurzen Brief finden und korrigieren.	Weitere Aufgaben im Textbuch zum Thema machen	3,4,5,6,7
Inhaltliche Vollverständigkeit. Textaufbau und Kohärenz. Ausdrucksfähigkeit. Korrektheit.	<i>Thema 11.</i> Schriftlicher Ausdruck.	Einen zusammenhängenden schriftlichen Ausdruck zu verfassen.	3,4,5,6,7
Die wichtigen Regeln und Bestandteilen eines erfolgreichen schriftlichen Ausdrucks.	<i>Thema 12.</i> Beispieltest <i>Schriftlicher Ausdruck</i>	Weitere Beispielteste <i>Schriftlicher Ausdruck</i> machen	3,4,5,6,7

MODUL 4. KOMMUNIKATIVE STRATEGIEN BEIM SPRECHEN			
Was ist bei einem mündlichen Ausdruck wichtig.	Thema 13. Mündliche Prüfung Goethe-Zertifikat B2. .		3,4,5,6,7
Inhaltliche Vollverständigkeit.	Thema 14. Aneignung der aktiven Wortschätze zu den vorgegebenen Themen	Erfüllung der lexikalisch - grammatischen Übungen.	3,4,5,6,7
Textaufbau und Kohärenz. Ausdrucksfähigkeit. Korrektheit.	Thema 15. Zusammenhangend zu einem vorgegebenen Thema sprechen.	Zusammenhangend zu einem vorgegebenen Thema schreiben.	3,4,5,6,7
Die Meinung zum Thema vertreten	Thema 16. Vorbereitung der Präsentation.	Eine Präsentation schriftlich vorbereiten.	11

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії німецької мови».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання.

Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є робота студентів на лекціях, практичних, заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни та оцінювання набутих компетентностей. Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше. На практичних заняттях контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами та «малими групами» комплексу практичних задач і проблемних ситуацій та інше. Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науковопедагогічним працівником результатів розв'язання ситуаційних завдань.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі підсумкового модульного контролю (ПМК залік, екзамен). Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни при контролі у формі екзамену (ПМК) дорівнює сумі всіх балів, отриманих за поточну успішність, виконання поточних модульних робіт та екзамен.

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання. Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії німецької мови» 1 семестр

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Бали	
			Всього
1. Аудиторна			
1.1. Лекція	1. Відвідування	1 бал × 4	4
1.2. Практичне	1. Відвідування	0,5 бал × 32	16
	2. Виступ із питання за планом	1 бал × 16	16
	3. Доповнення до виступу, активна участь в обговоренні питань	0,4 бали × 10	4
	4. Презентація	2 бали × 5	10
	Відповіді при фронтальному опитуванні	0,4 бали × 10	4
	Поточні контрольні роботи	2 бал × 5	10
2. Самостійна робота студента	2.1. Підготовка та захист реферату	2 бали × 5	10
	2.2. Виконання практичних завдань за навчальним планом	1 бал × 5	5
	2.3. Виконання навчальних завдань за вибором	1 бал × 5	5
3. Поточний модульний контроль	Поточна модульна робота	10 балів × 2	20
Підсумковий контроль	Підсумковий модульний контроль (залік)	30 балів	100

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії німецької мови» 2 семестр

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Бали	
			Всього
1. Аудиторна			
1.1. Лекція	1. Відвідування	1 бал × 2	2
1.2. Практичне	1. Відвідування	0,5 бал × 34	17

	2. Виступ із питання за планом	1 бал × 16	16
	3. Доповнення до виступу, активна участь в обговоренні питань	0,4 бали × 10	4
	4. Презентація	2 бали × 5	10
	Відповіді при фронтальному опитуванні	0,3 бали × 10	3
	Поточні контрольні роботи	2 бал × 5	10
2. Самостійна робота студента	2.1. Підготовка та захист реферату	2 бали × 5	10
	2.2. Виконання практичних завдань за навчальним планом	1 бал × 5	5
	2.3. Виконання навчальних завдань за вибором	1 бал × 5	5
3. Поточний модульний контроль	Поточна модульна робота 20 балів × 2 40 4.	10 балів × 2	20
Підсумковий контроль	Підсумковий модульний контроль (екзамен)	40 балів	100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії німецької мови»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії німецької мови»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	5
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	5
	2. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	3. Наукові публікації	5
Разом		30

Розділ 6. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє

3. Дистанційний курс «Комунікативні стратегії німецької мови», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Bose I., Hirschfeld U. u.a. Einführung in die Sprechwissenschaft. Phonetik, Rhetorik, Sprechkunst. Narr Studienbücher, 2016.
2. Daum S., Hantschel H.-J. 55 kommunikative Spiele. Szenariendidaktik. Stuttgart: Klett, 2012.
3. Dieter Maenner Prüfungstraining DaF: B2 - Goethe-Zertifikat B2 - Neubearbeitung: Übungsbuch mit Lösungsbeileger und Audio-Download Taschenbuch. – Kassel : Cornelson Verlag, 2018.
4. Gabi Baier (Autor), Roland Dittrich Prüfungstraining DaF: B2 - Goethe-Zertifikat: Übungsbuch mit CDs. Inkl. Lösungen, Hörtexte und Antwortbogen: Učebnice + Klíč + CD Taschenbuch. – Kassel : Cornelson Verlag, 2007 .
5. Carola Heine und Elisabeth Lazarou Prüfungstraining DaF: B2/C1 - TestDaF: Übungsbuch mit autorisiertem Modelltest und CDs, - Kassel : Cornelson Verlag, 2007.
6. Hans-Jürgen Hantschel (Autor), Verena Klotz (Autor), Paul K Mit Erfolg zu telc Deutsch B2: Zertifikat Deutsch Plus. Textbuch + Audio-CD Taschenbuch. – Stuttgart : Ernst Klett International, 2010 .
7. Evelyn Frey Fit fürs Goethe-Zertifikat B2: Prüfungstraining. Deutsch als Fremdsprache / Lehrbuch mit integrierter Audio-CD (Fit für ... Erwachsene) Taschenbuch – Ismaning : Max Hueber Verlag, 2007.
8. Mündliche Kommunikation und Gesprächsdidaktik / hrsg. von M. Becker-Mrotzek. Baltmannsweiler : Schneider-Verl. Hohengehren, 2012
9. Plate M. Grundlagen der Kommunikation. Gespräche effektiv gestalten. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2015.

- 10.Schatz H. Fertigkeit Sprechen. Fernstudieneinheit 20. Berlin; u.a.:
Langenscheidt, 2006.
- 11.Stanek W., Meyer L. Kommunikation, Rhetorik, Präsentation. Linz: Trauner,
2011.

Додаткова література

- 12.Василик М.А. Основы теории коммуникации/ Гардарики, 2003. 615 с.
- 13.Иссерс О.С. Коммуникативные стратегии и тактики русской речи/
УРСС Эдиториал, 2008. 288 с.
- 14.Jorg Kassner, Andrea Näfken. Endstation C2. Kurs- und Arbeitsbuch.
PraxisVerlag; 2013. S.321.
- 15.Gerhard Hufnagl, Martin Schatke, Franz K. Spengler, Ursula Steudle, M.
A.Sprachsituationen Deutsch/Kommunikation für berufliche Schulen 2.
Auflage© Copyright 2009: Bildungsverlag EINS GmbH, Troisdorf.
- 16.Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / Th. Schippan.
– [2. durchges. Aufl.] – Tübingen, 2002. – 307 s.
- 17.Stepanova M. D. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache /
M. D. Stepanova, I. I. Černyševa. – [2. verbesserte Aufl.] – M. : Vysšaja
Škola, 2003. – 247s.

Довідкова література

- 18.Новий німецько-український українсько-німецький словник: 60000 слів
/ [уклад. Малышев В. Ф.]. X. : ДИВ, 2008. 576 с.
- 19.Новий німецько-український та україно-німецький словник: 60000 слів/
[уклад. Басанець З. О.; ред. Лисенко Е. І.]. К. : А.С.К., 2002. 1024 с.
- 20.Duden, Reden gut und richtig halten! : Ratgeber für wirkungsvolles und
modernes Reden/ hrsg. und bearb. von der Dudenredaktion in
Zusammenarbeit mit Siegfried A.Huth. – 2., neu bearb. und erg. Aufl. /
[bearb. von Evelyn Knörr. Mitarb. an diesem Bd.: Heinz Joachim Bless ...]. –
Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverl., 2000

21. Duden, Briefe gut und richtig schreiben! Ratgeber für richtiges und modernes Schreiben 4. , überarbeitete und erweiterte Auflage Bearbeitet von der Dudenredaktion Dudenverlag Mannheim · Leipzig · Wien · Zürich, 2006.
22. Duden, Der Dutsch-Knigge Sicher formulieren sicher kommunizieren, sicher auftreten, Dudenverlag© Bibliographisches Institut & F. A. Brockhaus AG, Mannheim 2008, E D C B A.

Інформаційні ресурси

1. Goethe Prüfung/Zertifikat B2 | neu 2019 | Modul "Sprechen" | Info und Tipps
https://www.youtube.com/results?search_query=%23Deutsch_B2_Pr%C3%BCfung
2. Sprechen Goethe Prüfung/Zertifikat B2
<https://www.youtube.com/watch?v=OAhJDVSpYeo>
3. 8 Prüfungstipps Vorbereitung B2
<https://www.youtube.com/watch?v=SAsRRE2iXzA>
4. Советы: TELC B2, устный экзамен (знакомство и презентация)
https://www.youtube.com/watch?v=a_mBuNNK5JE
5. Изучение немецкого языка: B2 Как написать письмо с жалобой.
<https://www.youtube.com/watch?v=fJi5dHkeOs8>
6. Prüfungsvorbereitung Zertifikat B2 - Sprachbausteine
<https://www.youtube.com/watch?v=IFheYQFRsd8>
7. Prüfungsvorbereitung Zertifikat B2 - Sprachbausteine
https://www.youtube.com/watch?v=UREvQXC9cgY&list=PLIGpmm3wJaWjs7V0m2Je9-pzycKkL_HuB